

Äänekosken kaupungin ilmoituskanavaohje

1. Johdanto

Äänekosken kaupunki noudattaa kaikessa toiminnassaan voimassa olevia lakeja, määräyksiä ja hyväksytyjä menettelytapoja. Arvojamme ovat muun muassa oikeudenmukaisuus ja tasapuolisuus.

Olemme sitoutuneet toimimaan läpinäkyvästi ja avoimesti. Haluamme, että nämä periaatteet toteutuvat jokapäiväisessä toiminnassamme. Tästä syystä ja lainsäädännön vaatimusten täyttämiseksi olemme ottaneet käyttöön ulkopuolisen kumppanin ylläpitämän nimettömän ilmoituskanavan, joka mahdollistaa epäiltyjen väärinkäytösten raportoinnin.

Tämän ilmoituskanavan ohjeen tarkoituksena on kuvata, kuinka kaupungin, kaupungin omistamien osakeyhtiöiden ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden työntekijät sekä muut kaupungin sidosryhmät kuten tavarantoimittajien ja palveluntuottajien henkilöstö voivat ilmoittaa kaupunkiin sovellettavien EU- tai kansallisten lakien vastaisesta toiminnasta. Lisäksi ohjeen tarkoituksena on varmistaa ilmoitettujen epäilysten asianmukainen käsittely ja selvittäminen.

2. Mistä asioista voi ilmoittaa?

Kannustamme kaikkia työntekijöitä ja sidosryhmiä ilmoittamaan kaikista Äänekosken kaupunkiin sovellettavien EU- tai kansallisten lakien tai määräysten rikkomuksista ja niiden liittyvistä epäilyistä. Epäilyt voivat liittyä esimerkiksi taloudellisiin väärinkäytöksiin, kuten petokseen ja lahjontaan samoin kuin tietosuojaan, tietoturvallisuuteen ja ympäristöön liittyviin rikkomuksiin.

Ilmoituskanavaa ei ole tarkoitettu korvaamaan kaupungin olemassa oleviin toimintatapoihin liittyviä hyviä käytäntöjä ja raportointijärjestelmiä, joten sitä ei tule käyttää esimerkiksi:

- työsuhteeseen tai työtyytyttömyyteen liittyviin asioihin: työntekijöiden tulee ottaa näissä yhteyttä esimieheensä tai henkilöstöhallintoon.
- kaupungin palveluihin liittyviin palautteisiin
- hallintopäätöksiin liittyviin vaatimuksiin tai valituksiin
- tavarantoimittajien ja kumppanien palautteen antamiseen

Henkilötietojen, erityisesti arkaluonteisten henkilötietojen kertomista ilmoituksissa tulee välttää. Arkaluonteisia henkilötietoja, kuten tietoja henkilön etnisestä alkuperästä, poliittisista mielipiteistä, uskonnollisesta vakaumuksesta, ammattiliittojen jäsenyydestä, terveydestä tai seksuaalisesta elämästä, ei tule sisällyttää ilmoituksiin. Kaupunki voi olla estynyt käsittelemästä ilmoitusta, jos se sisältää laissa kiellettyä tietoa.

3. Kuinka ilmoittaa?

Jos henkilö saa tietoonsa tapahtuman tai toimintaa, joka ei ole EU:n tai kansallisten lakien tai määräysten tai kaupungin määräysten ja ohjeiden mukaista, on käytettävissä seuraavat ilmoitusvaihtoehdot:

1) Asian esille tuominen esimiehelle tai yhteyshenkilölle

Kaupungin läpinäkyvän ja avoimen organisaatiokulttuurin mukaisesti kaikkia työntekijöitä rohkaistaan ottamaan rikkomusepäilyissä ensin yhteyttä välittömään esimieheen. Tavarantoimittajien ja kumppanien osalta yhteyttä tulee ottaa asianmukaiseen vastuu- tai yhteyshenkilöön.

2) Yhteydenottaminen konsernin lakiasiaintoimittajalle

Jos epäily kohdistuu esihenkilöön tai vastaavaan tahoon, asiassa voi ottaa luottamuksellisesti yhteyttä kaupungin keskushallintoon kirjaamo@aanekoski.fi.

3) Ilmoittaminen Äänekosken kaupungin ilmoituskanavan kautta

Mikäli henkilö haluaa tehdä nimettömän ilmoituksen, se on mahdollista Äänekosken kaupungin ilmoituskanavan kautta. Kanavaa hallinnoi ulkopuolinen kumppani, Cyberwatch Forensic, joka turvaa ilmoitusten anonyymien ja riippumattoman käsittelyn.

Ilmoitus tehdään menemällä Äänekosken kaupungin verkkosivuilla olevasta linkistä ulkopuolisen palveluntarjoajan ylläpitämillä verkkosivuilla. Sivusto on täysin suojattu ja erillinen kaupungin verkkosivuista. Ilmoituskanavasivusto opastaa ilmoittajaa ilmoituksen tekemisessä.

4. Ilmoitusten käsittely- ja selvittämisprosessi

Roolit ja vastuut

Kaikki ilmoitukset otetaan vakavasti ja käsitellään luottamuksellisesti tämän ohjeen mukaisesti.

Ilmoitusmenettely on vahvasti salattu ja jokainen ilmoitus suojattu yksilöllisellä salasanalla sen varmistamiseksi, että ilmoituksen tekijän anonyymiteetti säilyy ja tiedot turvataan.

Äänekosken kaupungin ilmoituskanavaa ylläpitää ulkopuolinen riippumaton kumppani, Cyberwatch Forensic, jonka toiminta perustuu toimeksiantoon ja siihen liittyvään salassapitosopimukseen. Cyberwatch Forensic vastaanottaa kanavaan tulevat ilmoitukset, tekee niistä alustavan tilanne- ja vakavuusarvion, kerää tarvittaessa lisätietoja ja alkutoimien jälkeen laatii toimenpide-ehdotuksen kaupungin ilmoituskanavatyöryhmälle. Kaupungin ilmoituskanavatyöryhmään kuuluvat hallintopalveluiden, talouspalveluiden ja henkilöstöpalveluiden edustaja. Ilmoituskanavatyöryhmä päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Jos yksi tai useampi ilmoituskanavaryhmän jäsen on ilmoituksen kohteena, Cyberwatch on yhteydessä suoraan kaupunginjohtajaan.

Mikäli ilmoituskanavatyöryhmä katsoo, että lisäselvityksiä tarvitaan, selvitystyötä johtaa hallintopalvelut, joka voi tarvittaessa pyytää tukea ulkopuolisilta neuvonantajilta tai muilta tahoilta, joiden asiantuntemusta ja tietoja se katsoo tarpeelliseksi käyttää tapauksen selvittämiseksi. Tutkintaan liittyvien tietojen saanti on rajoitettu vain selvitystyötä suorittaville ja siihen hallintopalveluiden pyynnöstä osallistuville henkilöille. Tietoja luovutetaan vain siinä määrin, kuin se on tarpeellista selvitystyön tavoitteen saavuttamiseksi.

Seuraavia periaatteita sovelletaan kaikkiin ilmoituksiin ja selvityksiin:

- Kaikki ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti.

- Jos ilmoittaja haluaa pysytellä nimettömänä, tarvittavat lisäkysymykset lähetetään ilmoituskanavan kautta. Keskustelu käydään anonyymisti erityisten tunnusten avulla ilmoittajan henkilöllisyyden suojaamiseksi.
- Ilmoittajan pyynnöstä ja/tai suostumuksella voidaan tarvittaessa järjestää luottamuksellinen henkilökohtainen tapaaminen hänen ja Cyberwatchin edustajan välillä.
- Kukaan, joka saattaa olla osallisena tai yhteydessä epäilyyn rikkomukseen, ei osallistu asian selvittämiseen.

Selvitystyöstä raportointinen

Ilmoitukseen liittyvän selvitystyön päätyttyä havainnot raportoidaan Äänekosken kaupungin ilmoituskanavatyöryhmälle.

Ilmoittajan suojele

Ilmoittajansuojelulain mukaan ilmoittajan suojelele yleisenä ehtona on, että ilmoittajalla on ilmoitushetkellä perusteltu syy uskoa rikkomusta koskevien tietojen oikeellisuuteen ja että tiedot kuuluvat lain soveltumisalaan. Äänekosken kaupunki on sitoutunut suojelemaan kaikkia ilmoittajia riippumatta siitä, kuuluuko raportoitava asia lain piiriin, jos se kuuluu tässä ohjeessa mainittuihin ilmoitettaviin asioihin.

Ilmoittajansuojelulain periaate on, että ilmoittajalla ei tarvitse olla todisteita epäilystä, kun hän ilmoittaa asiasta, mutta hänellä tulee olla perusteltu syy uskoa tiedon todenperäisyyteen. Ilmoitus on lisäksi tehtävä vilpittömässä mielessä ja rehellisesti. Perättömiä ja tarkoituksellisesti toista vahingoittavia ilmoituksia ei saa tehdä eikä ilmoittaa seikkoja, jotka ilmoittaja tietää vääriksi. Järjestelmän väärinkäyttö ilmoittamalla tahallisesti vääriä tietoja on säädetty rangaistavaksi ja voi johtaa paitsi kurinpitotoimiin, kuten irtisanominen ja liikesuhteen päättäminen, myös rikosoikeudellisiin seuraamuksiin.

Suojeletoimet, kun ilmoittaja kertoo henkilöllisyytensä

Jos ilmoittaja on kertonut henkilöllisyytensä, se pidetään luottamuksellisena prosessin kaikissa vaiheissa eikä sitä paljasteta raportissa mainitulle henkilölle tai hänen esihenkilölleen tai muille kolmansille osapuolille.

Epäiltyjen rikosten yhteydessä ilmoittajalle kerrotaan, että hänen henkilöllisyytensä saatetaan joutua paljastamaan esitutinnan aikana.

Ilmoittaja, joka ilmaisee aidosti huolensa tämän ohjeen mukaisesti, ei ole vaarassa menettää työtään tai joutua kärsimään minkäänlaisista seuraamuksista tai henkilökohtaisista haitoista. Äänekosken kaupunki ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin suojelemaan ilmoittajaa epäoikeudenmukaiselta kohtelulta ja kostotoimenpiteiltä.

Jos ilmoittaja erehtyy ilmoittaessaan epäilystä rikkomuksesta, ei häneen kohdisteta mitään seuraamuksia, jos hän on toiminut hyvässä uskossa. Jos huolenaihe tai syytös ilmoitetaan tahallisesti vilpillisessä mielessä, se voi johtaa kurinpidollisiin toimiin ja rikosoikeudellisiin seuraamuksiin eikä kaupunki suojele ilmoittajaa.

Jos ilmoittaja tai asianosainen kokee joutuneensa epäoikeudenmukaisen kohtelun kohteeksi ilmoittamisen vuoksi, hänen tulee välittömästi olla yhteydessä Äänekosken kaupungin hallintopalveluihin.

Suojeletoimet, kun ilmoittaja haluaa pysyä nimettömänä

Jos ilmoittaja haluaa pysyä nimettömänä, ei hänen henkilöllisyytensä tule kaupungin, ilmoitusten käsittelijän tai minkään muun tahoin tietoon missään prosessin vaiheessa eikä kukaan prosessiin osallistuva yritä tunnistaa ilmoittajaa millään tavalla.

Kaikki tiedot, raportit ja niihin liittyvä muu dokumentaatio ovat vahvasti salattuja. Raportin ilmoittaja saa käyttöönsä ilmoitusta tehdessään ainutkertaiset henkilökohtaiset tunnukset, joiden avulla hän voi asioida järjestelmässä.

Jos nimettömänä pysyttelevä ilmoittaja kokee, että hänen henkilöllisyytensä on paljastunut ja/tai hän on joutunut epäoikeudenmukaisen kohtelun kohteeksi ilmoituksen vuoksi, tulee hänen välittömästi olla yhteydessä ilmoitusten ulkopuoliseen käsittelijään, Cyberwatchiin tai Äänekosken kaupungin hallintopalveluihin.

Ilmoituksessa mainittu tieto ja henkilöt

Niiden yksilöiden oikeuksiin, joihin tämän ilmoituskanavan kautta tehdyt ilmoitukset vaikuttavat, sovelletaan asiaankuuluvia tietosuojalakeja ja niihin ilmoittajansuojelulaissa säädettyjä rajoituksia.

Henkilötietojen tuhoaminen

Kaikki ilmoituksiin liittyvä henkilötieto tuhoetaan erillisen ohjeistuksen mukaan, kun tietoja ei enää tarvita selvitystyöhön ja sitä mahdollisesti seuraaviin prosesseihin, kuten oikeudenkäyntiin. Tuhoaminen tehdään yleensä 90 päivän kuluessa prosessien päättymisestä.